

Ασφαλής χρήση του διαδικτύου

Οδηγίες για την Ασφαλή Χρήση του Διαδικτύου από Μαθητές, Εκπαιδευτικούς, Γονείς

Η θετική επίδραση που έχουν οι νέες τεχνολογίες στην εκπαίδευση είναι πλέον αδιαμφισβήτητη. Το Internet έχει καταργήσει κάθε εμπόδιο στην αποστολή και λήψη πληροφορίας και σήμερα η εκπαιδευτική κοινότητα έχει πρόσβαση σε μια σειρά βασικών και προηγμένων υπηρεσιών που έχει σχεδιάσει και υλοποιήσει το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο.

Η πρόσβαση στο σχολικό δίκτυο υπολογιστών, στο Internet και σε όλες τις υπηρεσίες που παρέχει το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο είναι ένα προνόμιο που δίνεται στα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας. Αυτές οι δυνατότητες θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την προαγωγή της γνώσης και την διευκόλυνση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Παρά την αδιαμφισβήτητη χρησιμότητά του όμως, το Internet υποκρύπτει κάποιους κινδύνους τους οποίους κάθε χρήστης ανακαλύπτει σταδιακά όσο αποκτά μεγαλύτερη εξοικείωση με το μέσο αυτό. Αυτοί οι κίνδυνοι αφορούν την έκθεση των παιδιών σε παράνομο ή πορνογραφικό περιεχόμενο, την εξαπάτησή τους από άγνωστους ενήλικες οι οποίοι υποκρίνονται ότι είναι ανήλικοι ή την άσκηση πίεσης για αποκάλυψη προσωπικών στοιχείων με την επιρροή που μπορεί να έχει ένας μεγαλύτερος χρήστης σε μικρά παιδιά.

Για τους παραπάνω λόγους είναι σημαντικό τα σχολεία να εκπαιδεύουν τους μαθητές και να προωθούν συγκεκριμένες πολιτικές οι οποίες θα έχουν ως στόχο την διαπαιδαγώγηση των παιδιών στη χρήση του Internet.

Το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο για να προστατεύσει τους μαθητές, αλλά και την εκπαιδευτική κοινότητα εν' γένει, από το παράνομο και ακατάλληλο περιεχόμενο παρέχει την Υπηρεσία Ελεγχόμενης Πρόσβασης στον παγκόσμιο ιστό (Web-Filtering). Με τον τρόπο αυτό απαγορεύεται η πρόσβαση σε σελίδες με παράνομο ή ακατάλληλο περιεχόμενο. Ο έλεγχος περιλαμβάνει τις παρακάτω κατηγορίες περιεχομένου:

- Aggressive (σελίδες που προπαγανδίζουν την επιθετική συμπεριφορά και το ρατσισμό)
- Drugs (σελίδες που προωθούν τα ναρκωτικά)
- Gambling (σελίδες που προωθούν τα τυχερά παιχνίδια)
- Porn (σελίδες με πορνογραφικό περιεχόμενο)
- Violence (σελίδες που προπαγανδίζουν τη βία)

Αν οι μαθητές ή ο καθηγητής συναντήσουν κάποια σελίδα με ακατάλληλο περιεχόμενο η οποία δε κόβεται από την Υπηρεσία Ελεγχόμενης Πρόσβασης θα πρέπει να επικοινωνούν με τον διαχειριστή της υπηρεσίας στη διεύθυνση cachemaster@sch.gr για να ζητήσουν την απαγόρευση της συγκεκριμένης σελίδας.

Παράλληλα αν αυτή η σελίδα ανήκει στην κατηγορία του παράνομου περιεχομένου τότε ο χρήστης μπορεί να επικοινωνήσει με την Ελληνική γραμμή Αναφοράς Παράνομου Περιεχομένου στο Internet. Περισσότερες πληροφορίες για αυτό μπορείτε να βρείτε στις σελίδες www.safeline.gr. Μια αναφορά για παράνομο περιεχόμενο μπορεί να οδηγήσει στην αφαίρεση του από το διαδίκτυο και τη δίωξη αυτών που το διανέμουν.

Η πρόσβαση στο Internet μέσα από το σχολείο γίνεται πάντα με την επίβλεψη του καθηγητή. Το ίδιο πρέπει να συμβαίνει και όταν τα παιδιά μπαίνουν στο Internet από το σπίτι γιατί το πρόβλημα της ασφάλειας στο Internet δεν αφορά αποκλειστικά την σχολική κοινότητα. Απαιτεί την ενημέρωση ολόκληρης της κοινωνίας και ιδιαίτερα των γονιών οι οποίοι θα πρέπει να μπορούν να προστατεύσουν τα παιδιά τους όταν αυτά βρίσκονται εκτός σχολείου. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται για τα παιδιά ηλικίας από 11 έως 16 χρόνων, αφού αυτή θεωρείται η πιο ευάλωτη ηλικία.

Το δίκτυο είναι ένας νέος συναρπαστικός κόσμος ο οποίος ασκεί ιδιαίτερη έλξη στα παιδιά. Σε αυτόν βρίσκουν παιχνίδια, εφαρμογές που επιτρέπουν την επικοινωνία με άλλους χρήστες του διαδικτύου και κάθε πληροφορία που μπορεί να χρειάζονται. Η μεσολάβηση του υπολογιστή στην επικοινωνία με τους άλλους ανθρώπους/χρήστες δημιουργεί μια ψευδή αίσθηση ασφάλειας η οποία είναι επικίνδυνη. Για το λόγο αυτό οι γονείς θα πρέπει να εκπαιδεύσουν τα παιδιά τους:

- Να μην δίνουν προσωπικά τους στοιχεία και να μην αποκαλύπτουν λεπτομέρειες τις προσωπικής τους ζωής σε άλλους χρήστες στο Internet σε καμία περίπτωση
- Να μην αποκαλύπτουν κωδικούς πρόσβασης (password)
- Να μην στέλνουν υλικό από τον δικό τους υπολογιστή (φωτογραφίες)
- Να συζητούν με μεγαλύτερους χρήστες του Internet, με τους καθηγητές ή με τους ίδιους για τις δραστηριότητές τους στο διαδίκτυο ιδιαίτερα αν αντιμετωπίσουν οτιδήποτε περίεργο ή ασυνήθιστο
- Να είναι επιφυλακτικά για όσα διαβάζουν στο Internet ή τους λένε οι άλλοι χρήστες

Πρόσβαση στο διαδίκτυο από τους μαθητές

Φίλοι μαθητές

Το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο θέλοντας να εξασφαλίσει την ασφαλή παρουσία σας στην δικτυακή κοινωνία καλή χρήση των υπηρεσιών του διαδικτύου, με την αποτροπή σας από ανεπιτρεπτες συμπεριφορές κατέγραψε μια σειρά από συμβουλές. Θεωρούμε χρήσιμο να τις διαβάσετε προσεκτικά.

Συμβουλές ασφαλούς χρήσης

- Μην δίνετε προσωπικά σας στοιχεία και να μην αποκαλύπτετε λεπτομέρειες τις προσωπικής τους ζωής σε άλλους χρήστες στο Internet σε καμία περίπτωση
- Μην γνωστοποιείτε σε άγνωστους μέσω του διαδικτύου τα στοιχεία επικοινωνίας σας (e-mail, αριθμούς τηλεφώνων) και την διεύθυνση της κατοικίας σας, του σχολείου σας κλπ
- Μην αποκαλύπτετε τους κωδικούς πρόσβασης (password) που χρησιμοποιείτε στις διάφορες υπηρεσίες του διαδικτύου.
- Μην επιχειρείτε συναλλαγές μέσω του διαδικτύου για την αγορά προϊόντων κλπ και μην δίνετε ποτέ στοιχεία που αφορούν πιστωτικές κάρτες που τυχόν γνωρίζετε.
- Κατά την επίσκεψή σας στους διάφορους δικτυακούς τόπους μην συμπληρώνετε φόρμες με τα ως άνω στοιχεία όταν σας ζητούνται.
- Μην στέλνετε υλικό από τον δικό σας υπολογιστή (φωτογραφίες, μουσική κλπ)
- Να έχετε υπόψη σας ότι τα προϊόντα της πνευματικής δημιουργίας (Μουσική, Λογοτεχνία, Κινηματογράφος - Video κλπ) προστατεύονται και η διανομή τους μέσω του διαδικτύου είναι παράνομη πράξη.
- Το ίδιο παράνομη πράξη θεωρείται η διακίνηση προγραμμάτων υπολογιστών (λογισμικού-Software) εκτός και ανήκουν στην ιδική κατηγορία του Ελεύθερου Λογισμικού. Σε κάθε περίπτωση διαβάστε ή συμβουλευτείτε τους μεγαλύτερους σε σχέση με τους όρους χρήσης και αν επιτρέπεται η ελεύθερη διακίνηση του.
- Μην χρησιμοποιείτε οποιοδήποτε πρόγραμμα βρίσκετε στο διαδίκτυο. Δεν είναι όλα τα προγράμματα ασφαλή, ακόμα και αν εμφανίζονται ως παιχνίδια (προγράμματα Δούρειοι Ίπποι)
- Μην ανοίγετε e-mail από άγνωστους αποστολείς με περίεργα θέματα (subject) ή χωρίς θέμα.
- Προσοχή στα επισυναπτόμενα πολλά απ' αυτά είναι ιοί ή Δούρειοι Ίπποι και μπορούν να προκαλέσουν προβλήματα στον υπολογιστή σας.
- Να συζητάτε με τους δασκάλους σας, τους γονείς σας και μεγαλύτερους χρήστες του Internet, για τις δραστηριότητές σας στο διαδίκτυο ιδιαίτερα αν αντιμετωπίσετε οτιδήποτε περίεργο ή ασυνήθιστο
- Να είστε επιφυλακτικοί να αποδεχίτε και να υποβάλετε στην κρίση της λογικής σας, ότι διαβάζετε στους διάφορους δικτυακούς τόπους του διαδικτύου ή ότι σας λένε οι άλλοι χρήστες

Συμβουλές καλής χρήσης

Τα μηνύματα Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου και οι πληροφορίες που αποστέλλετε με οποιοδήποτε τρόπο σε χρήστες ή ομάδες του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου και της δικτυακής κοινότητας γενικότερα πρέπει να χαρακτηρίζονται από τα ακόλουθα στοιχεία:

- Το περιεχόμενο τους δεν θα πρέπει να προσβάλλει άλλους χρήστες του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου και του διαδικτύου γενικότερα, αλλά να ακολουθεί τους νόμους, τα χρηστά ήθη και τα ήθη χρήσης του διαδικτύου.
- Τα μηνύματα σας και γενικά το όλο περιεχόμενο των πληροφοριών που αποστέλλετε δεν θα πρέπει να σχετίζεται με παράνομες πράξεις
- Όπως και στην καθημερινή μας ζωή έτσι και στο διαδίκτυο το περιεχόμενο των μηνυμάτων μας δε πρέπει να έχει υβριστικό χαρακτήρα ή διαφημιστική χροιά (μόνο ενημερωτική-πληροφοριακή χροιά). Μην διακινείτε πληροφορίες που αφορούν:
 - Ads (σελίδες με διαφημιστικά banner)
 - Aggressive (σελίδες που προπαγανδίζουν την επιθετική συμπεριφορά και το ρατσισμό)
 - Audio-video (σελίδες που περιέχουν οπτικοακουστικό υλικό προϊόν πνευματικής δημιουργίας που προστατεύεται)
 - Drugs (σελίδες που προωθούν τα ναρκωτικά.)
 - Gambling (σελίδες σχετικά με τυχερά παιχνίδια)
 - Hacking (σελίδες σχετικές με παραβιάσεις ασφαλείας διαφόρων συστημάτων)
 - Porn (σελίδες με πορνογραφικό περιεχόμενο)
 - Violence (σελίδες που προωθούν την βία)
- Warez (παράνομη διανομή προγραμμάτων)
- Θα πρέπει να έχετε ελέγξει το περιεχόμενο για την απομάκρυνση ιών (viruses) ή άλλων στοιχείων που μπορεί να βλάψουν τον δικτυακό τόπο του ΠΣΔ ή άλλους χρήστες του διαδικτύου.
- Σε συνέχεια του προηγούμενου καλό είναι στον υπολογιστή από τον οποίο συνδέεστε στο διαδίκτυο να υπάρχει λογισμικό προστασίας από τους ιούς antivirus το οποίο να είναι ενεργό και να ανανεώνεται αυτόματα με τις πληροφορίες για νέους ιούς από τον κατασκευαστή του.
- Τα στοιχεία που δημοσιεύετε αλλοιωμένα στοιχεία και πληροφορίες από σας ή από άλλους.
- Το περιεχόμενο τους θα πρέπει να σέβεται τα ανθρωπίνια δικαιώματα και τις διάφορες μειονότητες.

Πρόσβαση στο διαδίκτυο από το σχολείο οδηγίες προς τον εκπαιδευτικό

Φίλοι εκπαιδευτικοί

Το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο θέλοντας να εξασφαλίσει την ασφαλή παρουσία σας στην δικτυακή κοινωνία και την καλή χρήση των υπηρεσιών του διαδικτύου, με την αποτροπή των παιδιών σας από ανεπίτρεπτες συμπεριφορές, κατέγραψε μια σειρά από συμβουλές. Θεωρούμε χρήσιμο να τις διαβάσετε προσεκτικά. Αρχικά θα πρέπει να δείτε τις συμβουλές μας για τους

μαθητές. Ακολούθως δείτε μερικές προτάσεις που καταγράψαμε και απευθύνονται ειδικά στους εκπαιδευτικούς, θέλοντας να σας βοηθήσουμε στην εποπτεία και καθοδήγηση των μαθητών σας στην δικτυακή κοινωνία. Οι προτάσεις μας αφήνονται στην δημιουργική κριτική των εκπαιδευτικών για την εφαρμογή τους ή όχι.

Προτάσεις ασφαλούς χρήσης

- Πιστεύουμε ότι οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να είναι ενημερωμένοι για την σύγχρονη δικτυακή πραγματικότητα, τις δυνατότητες και τους κινδύνους που υπάρχουν. Να είναι ενημερωμένοι τι κάνουν τα παιδιά στο διαδίκτυο (Internet) και με τι σκοπό το χρησιμοποιούν.
- Σας προτείνουμε να διαβάσετε προσεκτικά τις συστάσεις μας προς τους μαθητές. Οι συστάσεις αυτές αφορούν όχι μόνο τους μαθητές αλλά σε μεγάλη έκταση τον κάθε χρήστη του διαδικτύου. Οι πιο πάνω αρχές θα πρέπει να εφαρμόζονται στο περιβάλλον του σχολικού εργαστηρίου.
- Πιστεύουμε ότι οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να επιβλέπουν τους μαθητές κατά την χρήση του διαδικτύου στο σχολικό εργαστήριο ή την σχολική τάξη. Με τις ενέργειες και το παράδειγμά τους μπορούν να προωθήσουν στην πράξη τις πρακτικές καλής χρήσης του Internet και των διαδικτυακών υπηρεσιών γενικότερα. Πρακτικά οι εκπαιδευτικοί μπορούν:
 - Να κάνουν μια συζήτηση με τους μαθητές στο επίπεδο της τάξης, και μια συμφωνία στη συνέχεια, για την χρήση του Internet
 - Να δημιουργήσουν τη δική τους λίστα με προτεινόμενες σελίδες με κατάλληλο περιεχόμενο που θα αναδεικνύει τις ανθρώπινες αξίες και θα προάγει το γνωστικό και πνευματικό επίπεδο των μαθητών.
 - Να διδάσκουν τους μαθητές να μην δίνουν ποτέ προσωπικά στοιχεία και πληροφορίες
 - Να επιβλέπουν την χρήση των υπολογιστών με σύνδεση στο Internet από τους μαθητές
 - Να ελέγχουν τα bookmarks (Αγαπημένα) και το Ιστορικό (το history) του προγράμματος φυλλομετρητή (browser) για να δουν ποιες σελίδες έχουν επισκέπτονται οι μαθητές.

Αν εντοπίζουν σελίδες με ανεπιτρεπτο περιεχόμενο που περνάνε από τα φίλτρα του ΠΣΔ να στέλνουν σχετική αναφορά στον cachemaster@sch.gr.

- Θα πρέπει να αποφεύγεται η ανάρτηση στους δικτυακούς τόπους των σχολικών μονάδων φωτογραφιών μαθητών για την ασφάλεια και προφύλαξη των ίδιων των μαθητών
- Αναγνωρίζουμε το δικαίωμα στους εκπαιδευτικούς να επιβλέπουν το περιεχόμενο του διαδικτύου που προσπελούν οι μαθητές και να επιλέγουν αυτό που θεωρούν σωστό για τους μαθητές τους ή τουλάχιστον να προβαίνουν σε σχετικές συστάσεις.
- Καλούμε τους εκπαιδευτικούς να συστρατευτούν στην καταπολέμηση του παράνομου περιεχομένου στο διαδίκτυο

Πρόσβαση στο διαδίκτυο από το σπίτι συμβουλές προς τους γονείς

Φίλοι γονείς

Το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο κατέγραψε μια σειρά από συμβουλές θέλοντας να εξασφαλίσει την ασφαλή παρουσία σας στην δικτυακή κοινωνία, την καλή χρήση των υπηρεσιών του διαδικτύου και την αποτροπή ανεπιτρεπτων συμπεριφορών. Θεωρούμε χρήσιμο να τις διαβάσετε προσεκτικά. Αρχικά θα πρέπει να δείτε τις συμβουλές μας για τους μαθητές. Ακολούθως δείτε μερικές προτάσεις που καταγράψαμε και απευθύνονται ειδικά στους γονείς. Στόχος αυτής της προσπάθειας είναι να σας βοηθήσουμε στην εποπτεία και καθοδήγηση των παιδιών σας στην δικτυακή κοινωνία. Οι προτάσεις μας και η εφαρμογή τους αφήνονται στην δημιουργική κριτική των γονέων.

Συμβουλές προς τους γονείς

- Σας προτείνουμε να διαβάσετε προσεκτικά τις συστάσεις μας προς τους μαθητές. Οι συστάσεις αυτές αφορούν όχι μόνο τους μαθητές αλλά σε μεγάλη έκταση τον κάθε χρήστη του διαδικτύου.
- Πιστεύουμε ότι οι γονείς θα πρέπει να είναι ενημερωμένοι για την σύγχρονη δικτυακή πραγματικότητα, τις δυνατότητες και τους κινδύνους που υπάρχουν. Να είναι ενημερωμένοι τι κάνουν τα παιδιά στο διαδίκτυο (Internet), και με τι σκοπό το χρησιμοποιούν.
- Πιστεύουμε ότι οι γονείς να πρέπει να επιβλέπουν τα παιδιά τους κατά την χρήση του διαδικτύου.
 - Να δημιουργήσουν μια συμφωνία σε οικογενειακό επίπεδο για την χρήση του Internet
 - Να συνοδεύουν τα μικρότερα παιδιά όταν συνδέονται στο Internet, ειδικά την πρώτη φορά.
 - Να δημιουργήσουν τη δική τους λίστα με τις προτεινόμενες παιδικές σελίδες και να συμπεριλάβουν μηχανές αναζήτησης φιλικές στη χρήση τους για παιδιά
 - Να διδάξουν τα παιδιά τους να μην δίνουν ποτέ προσωπικά στοιχεία και πληροφορίες
 - Να βάζουν τους υπολογιστές με σύνδεση στο Internet σε ένα συχνά χρησιμοποιούμενο χώρο του σπιτιού
 - Να ελέγχουν τα Αγαπημένα (bookmarks) και το Ιστορικό (History) του προγράμματος φυλλομετρητή ιστοσελίδων (browser) για να δουν ποιες σελίδες έχουν επισκεφτεί τα παιδιά τους
- Οι γονείς έχουν δικαίωμα να επιβλέπουν και να φιλτράρουν το περιεχόμενο του διαδικτύου ώστε να ελέγχουν ότι τα παιδιά τους δεν έχουν πρόσβαση σε περιεχόμενο που είναι επιβλαβές
- Καλό θα ήταν να ενημερωθούν οι γονείς για λογισμικό το οποίο είναι διαθέσιμο για τον έλεγχο του περιεχομένου και να εξετάσουν την δυνατότητα εφαρμογής κάποιου στους υπολογιστές του σπιτιού.
- Καλούμε τους γονείς να συστρατευτούν στην καταπολέμηση του παράνομου περιεχομένου στο διαδίκτυο

Για την καλύτερη προστασία των παιδιών σας μπορείτε να εγκαταστήσετε ειδικά προγράμματα τα οποία ελέγχουν την πρόσβαση στο διαδίκτυο, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις τις οποίες μπορείτε να κάνετε εσείς. Μπορείτε να βρείτε μια [ενδεικτική αξιολόγηση](#) ενός μέρους του συνόλου αυτών των προγραμμάτων.